

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

HUOMISEN KIRKKOMUSIIKKI

Kyselytutkimus John the Baptist -oratorion pohjalta

TEKIJÄ/T: Pauliina Vuorinen

Koulutusala Kulttuuriala			
Koulutusohjelma/Tutkinto-ohjelma Musiikin koulutusohjelma			
Työn tekijä(t) Pauliina Vuorinen			
Työn nimi Huomisen kirkkomusiikki – Kyselytutkimus John the Baptist -oratorion pohjalta			
Päiväys	30.5.2018	Sivumäärä/Liitteet	27/3
Ohjaaja(t) Hanna Turunen			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Kristillinen taidesäätiö, Taideyliopiston Sibelius-Akatemian Kuopion yksikkö			
Tiivistelmä			
<p>Opinnäytetyön aihetta miettiessäni minua kysyttiin mukaan Kristillisen taidesäätiön tilaamaan tutkimukseen, jossa selvitettäisiin nuorten ja nuorten aikuisten suhtautumista ja mielipiteitä kirkkomusiikkiin yleensä, sekä John the Baptist -oratorioon sen toimiessa esimerkkiteoksena tutkimuksen kohderyhmälle. Tutkimus oli osana nuorisoprojektia, jonka tarkoituksena oli antaa tietoa kirkkomusiikin ja kirkon musiikkitarjonnan kehittämiseen. Opinnäytetyöni koostuu tehdystä kyselytutkimuksesta, sen tulosten analysoimisesta sekä kirjallisesta työstä.</p> <p>Kyselytutkimus toteutettiin loppusyksyllä 2017 kahdessa osassa, ennen ja jälkeen John the Baptist -esityksiä Lahdessa ja Kuopiossa. Tutkimuksessa työparinani oli kirkkomusiikin opiskelija Ossi Putkonen, Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin Kuopion yksiköstä.</p> <p>Tämän kyselytutkimuksen vastauksista on pääteltävissä, että nuorten keskuudessa mielipide kirkkomusiikkia kohtaan määräytyy yleensä musiikin harrastus-, opiskelu- tai työskentelytaustan tai sen puuttumisen perusteella.</p> <p>John the Baptist -oratorion esityksen jälkeen ajatukset kirkkomusiikista eivät merkittävästi muuttuneet vastaajien keskuudessa. Avoimiin vastauksiin tuli hieman lisää vastauksia musiikin hengellisestä kontekstista, ei niinkään tietystä musiikin tyyllilajeista. Omasta mielestään vastaajien käsitys kirkkomusiikista oli monella laajentunut ja monipuolistunut, jopa muuttunut positiivisemmaksi.</p>			
Avainsanat kirkkomusiikki, jazz, oratorio, kyselytutkimus, nuoriso, nuoret aikuiset			

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Music			
Author(s) Paullina Vuorinen			
Title of Thesis Church music of tomorrow – Survey based on John The Baptist -oratorio			
Date	30.5.2018	Pages/Appendices	27/3
Supervisor(s) Hanna Turunen			
Client Organisation /Partners Christian Art Institution, Uniarts Helsinki ´s Sibelius Academy Kuopio department			
<p>Abstract</p> <p>When thinking about the subject of the thesis, the author was asked to join a research commissioned by the Christian Art Institution. The aim of the research was to examine the attitudes and opinions of youth and young adults towards church music in general and towards John the Baptist -oratorio, which was used as an example piece for the target group of the research. The research was a part of a youth project whose aim was to give information in order to develop church music and music selection of the church. The thesis consists of a survey, an analysis of the results of the survey and a literary part of the thesis.</p> <p>The survey was done in the late autumn 2017. It was executed in two parts, before and after the John the Baptist -oratorio performances in Lahti and Kuopio. A work partner in the survey was Ossi Putkonen, a student of church music in Sibelius Academy Kuopio which is a department of University of the Arts.</p> <p>To summarize the results of the survey, the opinion about church music among youth is usually determined by avocation-, study- or working background in music or lack of them.</p> <p>The thoughts of the participants were not significantly changed after the performance of the John the Baptist -oratorio. In the survey there were some responses about the spiritual context of the music, but not so many about any certain genres of music. The participants felt that their perception of church music had become wider and more versatile, even more positive.</p>			
<p>Keywords</p> <p>Church music, jazz, oratorio, survey, youth, young adults</p>			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	5
2	KIRKKOMUSIIKKIPROJEKTIN KÄSITTEISTÄ.....	6
2.1	Kirkkomusiikki.....	6
2.2	Oratorio	6
2.2.1	Oratorion historiaa.....	6
2.2.2	Suomalainen oratorio.....	8
3	JOHN THE BAPTIST -ORATORIOPROJEKTI.....	9
3.1	Oratorion tarina ja musiikilliset vaikutteet.....	9
3.2	Teoksen tekijät ja synty.....	9
3.2.1	Heikki Sarmanto.....	9
3.2.2	Kim Rich.....	9
3.2.3	Teoksen synty.....	10
3.3	Teoksen toteutus	11
4	TUTKIMUS	13
4.1	Tutkimuksen tausta.....	13
4.2	Tutkimuskysymykset	13
4.3	Kohderyhmä ja tutkimuksen markkinointi.....	14
4.4	Tutkimuksen haasteet	15
4.5	Tutkimuksen toteutus ja tutkimusmenetelmät.....	15
5	TUTKIMUKSEN TULOKSET	18
5.1	Käsitykset kirkkomusiikista.....	18
5.2	Käsitykset oratoriosta	19
5.3	Käsitykset John the Baptist -oratoriosta.....	20
5.4	Kirkko esityspaikkana	21
5.5	Musiikitottumukset	22
5.6	Kirkkomusiikin mainostus.....	23
6	PÄÄTÄNTÄ	25
	LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT	27

1 JOHDANTO

Valmistuin vuonna 2009 Musiikin maisteriksi Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin osastolta. Vuonna 2015 aloin opiskella uutta tutkintoa: laulunopettajaksi Savonia-ammattikorkeakoulussa, rytmimusiikin osastolla.

Opinnäytetyön aihetta miettiessäni minua kysyttiin mukaan Kristillisen taidesäätöön tilaamaan tutkimukseen, jossa selvitettäisiin nuorten ja nuorten aikuisten suhtautumista ja mielipiteitä kirkkomusiikkiin yleensä, sekä John the Baptist -oratorioon sen toimiessa esimerkkitieteoksena tutkimuksen kohderyhmälle. Tutkimus oli osana nuorisoprojektia, jonka tarkoituksena oli antaa tietoa kirkkomusiikin ja kirkon musiikkitarjonnan kehittämiseen. Kirkon tutkimuskeskuksen vuonna 2010 tekemästä tutkimuksesta käy ilmi, että kyseistä aihetta on aiemmin tutkittu hyvin vähän (Kirkon tutkimuskeskus 2010). Vuonna 1989 tehtiin tapaustutkimus lukiolaisten suhtautumisesta gospelmusiikkiin (Myyryläinen 1989) sekä vuonna 2004 kartoitettiin nuorten aikuisten suhtautumisesta gospelmusiikkiin (Jäättmä 2004). Gospelmusiikki tai hengellinen nuorisomusiikki on kuitenkin vain osatotuus kirkkomusiikin kentässä, joten uusi tutkimus oli tarpeen.

Koska olin saanut jo kattavan koulutuksen kirkkomusiikin puolelta ja nyt opiskelin Savonia ammattikorkeakoulussa tutkimuksen pohjana olleen John the Baptist -oratorion toista aspektia, rytmimusiikkia, tutkimukseen lähteminen ja sen pohjalta opinnäytetyön tekeminen tuntuivat luontevalta. Opinnäytetyöni koostuu tehdystä kyselytutkimuksesta, sen tulosten analysoimisesta sekä kirjallisesta työstä.

Kyselytutkimus toteutettiin loppusyksyllä 2017 kahdessa osassa, ennen ja jälkeen John the Baptist -esityksiä Lahdessa ja Kuopiossa. Tutkimuksessa työparinani oli kirkkomusiikin opiskelija Ossi Putkonen, Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin Kuopion yksiköstä.

Kysymykset, jotka itselleni nousivat ensimmäisenä ajatellessani kyseistä teosta ja kirkkomusiikkia yleensä olivat: Onko John the Baptist -oratoriolla annettavaa nykypäivän kriittiselle kuulijalle? Onko kirkkomusiikilla ylipäätään tulevaisuutta minun ja minua nuorempien sukupolvien keskuudessa? Ja jos on, niin millaisella kirkkomusiikilla?

2 KIRKKOMUSIIKKIPROJEKTIN KÄSITTEISTÄ

2.1 Kirkkomusiikki

Otavan Iso musiikkitietosanakirja määrittelee kirkkomusiikki -termiä seuraavasti: "Ensisijaisesti musiikin alue, joka kuuluu osana jonkin kirkkoyhteisön liturgiaan". Laajemmin käsiteltynä kirkkomusiikiksi luetaan liturgiseen järjestykseen liittyvät teokset (esim. motetit ja loppusoitot) sekä vapaamuotoisempien hartaustilaisuuksien musiikki (esim. passiot ja suuri osa urkumusiikkia). Mitään yleisiä tyylipiirteitä, jotka erottaisivat kirkkomusiikin muusta musiikista, ei voida määrittellä muunmuassa siksi että genren ohjelmisto on laaja ja kattaa monia vuosisatoja sekä maita. (Kaurinkoski, Leskinen, Nieminen ja Virtamo 1978, 436.)

Kirkkomusiikki -sana on omaksuttu suomen kieleen monen muun kirkollisen ja kulttuurillisen vaikutteen tavoin Saksasta. Käsitteenä sitä ei ole kuitenkaan voitu määrittellä yksiselitteisesti. Sen ytimen katsotaan yleensä olevan jumalanpalvelusmusiikissa. Läntisissä kirkkoissa liturgisista kehyksistä on usein tultu ulos, kun esimerkiksi messuja ja passioita on alettu esittää konsertteina. Toisaalta myös liturgiseen käyttöön sävelletyn musiikin merkitys on lisääntynyt ja se on saattanut johtaa messun pääasian unohtumiseen. Kirkkomusiikki saatetaan mieltää myös vain musiikiksi, jota on totuttu kuulemaan kirkkorakennuksessa. Näin ollen kaikki vuoden 1600 tienoilla sävelletyt teokset saatetaan assosoida kirkkoon ja kokea kirkkomusiikiksi. Myös kirkko-sanana ecclesia (seurakunta) merkitys voi johtaa käsittämään kirkkomusiikiksi kaiken, mitä seurakunta tai kirkko liittyy julistukseensa tai ylistykseensä. (Tuppurainen 2003, 37.)

Tuppuraisen mukaan helpoimmin kirkkomusiikki rajautuu siihen liitetyn tekstin perusteella (Tuppurainen 2003, 13). Mutta rajaako tekstin puuttuminen sitten esimerkiksi kaiken soitinmusiikin kirkkomusiikin ulkopuolelle? Tai määrittääkö sävellyksen kirkkomusiikiksi sille annettu otsikko tai säveltäjän ilmaisema lähtökohta? Selkeä rajanveto kirkkomusiikin ja muun musiikin välillä onkin jäänyt vielä tekemättä. (Tuppurainen 2003, 38.)

2.2 Oratorio

2.2.1 Oratorion historiaa

Oratorion juuret ovat 1500-luvun katolisissa paastonaikaa liittyvissä rukoushetkissä (orationis=rukous) (Kiiskinen 2017-11-3). Tuppurainen (2016) kertoo, että oratorio-nimitys esiintyi varsinaisesti musiikin yhteydessä ensimmäisen kerran 1640. Vielä tuolloin se tarkoitti oratoriossa (rukoushuoneessa) tai yleensä sakraalitallassa ja -yhteydessä esitettävää teosta. Hengellistä musiikkidraamaa symboloivan erityismerkityksensä oratorio sai vasta 1600-luvun jälkipuoliskolla.

Monet kirkolliset sävellysmuodot pohjautuvat raamatun kertomuksiin ja sisältävät draaman elementtejä. Keski-ikäiset mysteerinäytelmät ovat olleet mallina tällaiselle draamaa käyttävälle musiikille. Oratorio on luonteeltaan ei-liturginen hengellisen musiikin sävellysmuoto, joka pyrkii musiikin kautta emotionaalisesti vaikuttamaan kuulijoihin. Siksi se liittyi ajan moderneihin sävellyspyrkimyksiin,

joihin kuuluivat mm. resitatiivi, sooloaaria ja konsertoiva madrigaali. Periaatteessa oratorio on italialais-katolinen vapaamuotoisen hengellisen musiikin haara samalla tavoin kuin passio kuuluu lähinnä saksalaisprotestanttiselle alueelle. (Kiiskinen 2017)

1640-luvulta alkaen oratorioon on liitetty tiettyjä musiikillisia tunnusmerkkejä. Näihin tunnuksiin kuuluvat *stile rappresentativo* (inhimillisiä tunteita kuvaileva tyyli), kuorojen, soolojen ja kenraalibasson käyttö sekä dramaattisen dialogin, vuoropuhelun periaate. Oratorion erottaa oopperasta viime kädessä näyttämöllisten tehojen (lavastuksen, roolipukujen, näyttelemisen) puuttuminen. (Tuppurainen 2016.)

Sen sijaan oratoriossa korostuu musiikillisuus kuoro-osuuksineen. Oratorion aiheet ovat olleet raamatullisia tai joskus myös antiikin mytologiasta. John the Baptist -oratorion käsiohjelma kertoo tunnetuimpia oratorioita olevan mm. J.S. Bachin Jouluoratorio ja G.F. Händelin Messias (JTB 2017).

Tuppuraisen (2016) mukaan oratorio koostuu tyypillisesti seuraavista osatekijöistä:

1. Testo (*historicus*): kertoja korvaa näyttämöllisen havainnollisuuden. Osuus voi olla solistinen, duettomaisesti imitoiva tai kuorolle motettityyliin kirjoitettu.
2. Dramatisointi kasvaa dialogiasetelmista ja kuoron osuuksista. Päähenkilöiden vuorosanat ja kuoron osuus vievät toimintaa ja teoksen dramaattista ideaa eteenpäin.
3. Kuoron tehtäviä ovat:
  - kokonaisuuden rajaavat preludi ja postludi: alkuasetelma ja kokoava päätös, joiden avulla sävellyksen monumentaalirakenne saa eepisyttä, kahdenpuolisuutta ja majesteettisuutta
  - tilannedramatiikka (esim. kansanjoukkojen vuorosanat) ja yleensä väkevämpää ilmentämistä kaipaavat osuudet, freskomaiset asetelmat ja arkkitehtoniset tehot
  - lyyriset ja mietiskelevänsävyiset tuokiot, jotka edustavat ikään kuin kannanottoa tapahtuneeseen ja kääntävät joskus kärjen kuulijaan.

Oratorion syntyyn vaikutti Barokin ajan (n.1580/1600–1750) affekti-oppi ja 1600-luvulla vähitellen vakiintunut musiikillinen tunnuspiirteistö: *stile rappresentativo* eli inhimillisiä tunteita kuvaileva tyyli, kuorojen, soolojen ja kenraalibasson käyttö sekä dramaattisen dialogin periaate (Kiiskinen, 2017). Athanasius Kircher 1650 *Musurgia universalis*, eli musiikin universaalisen teorian kehittäjä ylisti Giacomo Carissimia, jota pidetään ensimmäisenä oratorio-säveltäjänä. Carissimi kehitti resitatiivia ja *concertato-madrigaalia*. (Kiiskinen, 2017.)

Italialainen Claudio Monteverdi kehitti uusia musiikillisen ilmaisun muotoja, muun muassa monodiaa (säestyksellistä yksinlaulua) ja basso continuoa. Monteverdi kehitti niin kutsuttua *seconda pratica* -tyyliä, joka vapautti kontrapunktia, lisäsi basson ja diskantin merkitystä sekä loi "erikoisefektejä". Nämä asiat yhdessä vaikuttivat resitatiivityylin kehittymiseen. (Kiiskinen, 2017.)

Oratorioita sävellettiin eniten 1650–1800 välisenä aikakautena. Passiota voidaan pitää eräänä oratorion alalajina. Kun oopperamusiikin säveltäminen kiellettiin v.1707 Italiassa, muun muassa G. F. Händel siirtyi hengellisiin oratorioihin. 1800-luvun puolenvälin paikkeilla uskonnon elpymisen ja kirkon arvostuksen kasvun myötä syntyi runsaasti oratorioita. Nämä teokset keskittyivät usein jouluiheisiin. (Kiiskinen, 2017.)

1750 vuoden jälkeen oratoriosta syntyi uusia tyyppejä, jolloin tuloksena yleensä oli tunteikas hengellinen vokaaliteos. Yleissävy on yleensä lyyrinen, tunteisiin vetoava, ja tarkasteleva, subjektiivinen aspekti astuu dramaattisen ja toimivan sekä dialogin tilalle. Henkilöiden personoitujen tunteiden heijastaminen kohoaa etualalle. Teosten kokonaisrakenne vastaavasti höltyy: ”yhteen, rajattuun tapahtumasarjaan pohjautumisesta luovutaan lyyristen kohtausten peräkkäin sijoittamisen hyväksi. Toiminnallisuuden korvaa tunnelmoiva aines, ja kokoavan yhteenvedon tarkoituksena on pakottaa kuulija ottamaan henkilökohtaisesti kantaa tapahtuneeseen”, Tuppurainen (2016) kirjoittaa.

Oratorio lajina ja käsitteenä on siis kokenut muutoksia modernin ajan myötä. Se on laventunut musiikillisesti, aiheiltaan ja rakenteiltaan. 1900-luvun oratorioita ovat mm. A. Schönbergin Mooses ja Aaron sekä A. Honeggerin Jeanne d’Arc roviolla. Myös Paul McCartney kuuluu oratorion uuden aikakauden tekijöihin oratoriollaan Liverpool. (JTB 2017.)

2.2.2 Suomalainen oratorio

John the Baptist -oratorion käsiohjelma (JTB 2017) avaa myös suomalaisen oratorion syntyä. Ensimmäisenä suomalaisena oratoriona pidetään Ilmari Krohnin oratoriota vuodelta 1914, Ikiarteet. Siinä on kuultu armenialaisen liturgian vaikutteita. Muita 1900-luvun suomalaisia oratoriosäveltäjiä ovat mm. Uno Klami ja Armas Maasalo.

Jazz-oratorio Perfect Harmony oli Heikki Sarmannon sävellys Savonlinnan oopperajuhlille vuonna 1994. Oratorion innoituksen lähteet ovat sekä traditiossa että sen ulkopuolella. Myös nykypäivän musiikkigenret, mm. pop, rock, jazz ja etno voivat olla mukana luomassa oratoriollisen musiikin kudosta. Aiheitten käsittely voi myös kommentoida aiempia teoksia yli lajirajojen. Esimerkiksi Heikki Sarmannon John the Baptist on jazz- ja etnovaikutteinen ja sen Salomen henkilökuva voi kontrastoitua Richard Straussin Salome -oopperan Salomeen.

3 JOHN THE BAPTIST -ORATORIOPROJEKTI

3.1 Oratorion tarina ja musiikilliset vaikutteet

Johannes Kastajan tarina on kertomus edelläkävijän tehtävästä ja vaikutuksesta aikalaisiinsa, totuudesta, vallasta, anteeksiannosta ja elämän tarkoituksesta. Heikki Sarmannon säveltämä ja Kim Richin kirjoittama oratorio on kaksinäytöksinen musiikkidraama Johannes Kastajan elämästä. Kertomuksen kautta käsitellään elämän peruskysymyksiä, joihin ihminen, eli hän missä tilanteessa tai yhteiskunnassa, joutuu ottamaan kantaa: mikä on tehtäväni ja tarkoitukseni, mitä on totuus, oikeus ja vapaus.

John the Baptist -oratorio on saanut vaikutteensa Lähi-Idän musiikillisesta perinnöstä, afroamerikkalaisesta musiikista ja jazzista. Sarmannon jazziin yhdistyy aineksia myös klassisesta musiikista ja maailmanmusiikista. Säveltäjä ikään kuin palauttaa musiikkia alkuunsa uudistaessaan perinnettä tiukoista notaation säännöistä vapautuvaan esittämiseen; teoksessa on osansa myös improvisoinnilla. Aiheen ollessa perinteinen kristillisessä taiteessa, maailmanmusiikillisessa yhteydessä se avaa merkitystään kuulijalle. Teoksen jazz nostaa rituaalisen aiheen rosoiseen, ajankohtaisesti koskettavaan elämään. Musiikillisesti teos on liikkeessä ja muutoksessa, draamana se ilmentää tuntevaa ja etsivää ihmistä järkkävissä maailmassa. (JTB 2017.)

3.2 Teoksen tekijät ja synty

3.2.1 Heikki Sarmanto

Heikki Sarmanto (s.1939) on suomalaisen modernin jazzin pioneereja, kansainvälisesti arvostettu muusikko, joka on palkittu sekä soolopianistina että säveltäjänä. Hän on Suomen jazzkoulutuksen perustajia: hän sai johdettavakseen v.1973 Sibelius-Akatemiaan perustetun jazzstudion, on yksi UMON perustajajäsenistä sekä toiminut sen taiteellisena johtajana 1998–1999.

Sarmanto on esiintynyt kaikilla mantereilla ja hänellä on ollut monenlaista yhteistyötä jazzmaailmassa eri artistien ja säveltäjien kanssa. Hän on säveltänyt runoutta ja laajempia tekstejä runsaasti. Sarmannon teoksissa jazziin yhdistyy aineksia klassisesta musiikista ja avantgardesta. Hänellä on myös kolmisenkymmentä omaa levyä. Sarmanto on säveltänyt laajamuotoista messu- ja requiemmusiikkia jo ennen John the Baptist-oratoriota. (JTB 2017.)

3.2.2 Kim Rich

Kim Rich on yhdysvaltalainen lyyrikko ja libretisti. Hän toimii hengellisen musiikkikoulun kuraattorina New Jerseyssä opettaen pianon ja viulun soittoa sekä laulua. Rich on monipuolinen musiikillinen johtaja, järjestäjä ja säestäjä. Hän kirjoittaa runoutta, draamaa, musiikkia ja sketsejä mm. Manhattanin teattereihin ja kabareihin.

Kim Rich: *"Halusimme tarkastella musiikin ja draaman keinoin Johannes Kastajan elämää, luonnetta ja vaikutusvaltaa, merkitystä aikansa ihmisille - ja meille. Monet niistä kysymyksistä, jotka tulevat esille vanhoissa kirjoituksissa, ovat yhä uusia ja elintärkeitä: yksinäisyydestä nousee huutava ääni,*

joka asettuu itsekkyyttä, tekopyhyyttä ja petollisuutta vastaan, puhuu totuuden vallan haltijoille ja näyttää tien parempaan itseemme.” Ja silti Johannes koki inhimillistä epätietoisuutta ja huolta, kun Jeesus alkoi opettaa jättäen näin Johanneksen jälkeensä. Musiikki ja draama voivat tuoda esiin henkilökohtaisia ja emotionaalisia totuuksia ihmisestä ihmiskunnan historian suuressa käännekohdassa. (JTB 2017.)

3.2.3 Teoksen synty

Kim Rich ja Heikki Sarmanto ovat tehneet yhteistyötä vuodesta 1991, eli jo yli 25 vuotta. He ovat tehneet yhdessä satoja lauluja ja kahdeksan kokoillan mittaista teosta. Rich toimi libretistinä esimerkiksi Sarmannon jazz oopperassa *Manon in Manhattan* ja sekä teoksessa *The Winter war Requiem*.

Heikki Sarmanto on säveltänyt hengellisiin teksteihin säveltäjäntyönsä alusta lähtien. Hänen mielestään niissä on jokin erityinen kosketus. Varsinkin runoilija Kim Richin tekstit ovat inspiroineet häntä syvästi. *John the Baptist* -oratorio on heidän yhteistyönsä uusin teos. Heikki Sarmanto kertoo teoksen syntyneen tekstien ja sävellysten intensiivisen vuorovaikutuksen kautta - Kim Richin runot antavat vapauden rytmiin ja melodiaan. (JTB 2017.)

Jo 20 vuotta sitten Heikki Sarmanto puhui oratoriosta sen tuottajalle Seppo Koistiselle. Koistinen (2017-11-03) kertoi oratorio-seminaarissa, että teos oli aluksi vain pienen joukon unelma, sillä ei esimerkiksi ollut alkuvaiheessa tiedossa rahoittajaa, joka on tämän kokoluokan teokseen välttämätön.

Työ oratorion toteuttamiseksi käynnistyi kuitenkin vasta vuoden 2012 syksyllä. Teoksen esittämisaikalle 2016–2017 osui isoja juhlia: Helsingin Johanneksenkirkon 125-vuotisjuhlat, Tampereen Tuomiokirkon 110-vuotisjuhlat, Reformaation 500-vuotisjuhlat sekä Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlat.

Oratorioprojekti käynnistyi yksityisen innostuksen alkuun panemana ja on vaatinut pieneltä vastuuryhmältään rohkeutta, joustavuutta ja runsaasti vapaaehtoisia työtunteja. Ryhmän hyvä henki ja usko hankkeen toteutumiseen oli kaiken perustana. Oratorion tuotti Kristillinen taidesäätiö ja yhteistyökumppaneiksi saatiin vastaavat seurakuntayhtymät ja kirkkohallitus. (JTB 2017.)

Heikki Sarmanto kuvaa teoksen sävellysideaa seuraavasti:

”Ihmisiäni on kaunein ja monipuolisin soitin, ja John the Baptistissa sain säveltää myös kuorolle. Orkesterin, solistien ja kuoron yhteissoitosta sekä vapaasta improvisaatiosta syntyy maagisuus ja draama. Soitannon tekninen taituruus tai ammatillinen osaaminen eivät saa sammuttaa teoksen selkeyttä, sillä tehokkainta musiikissa on sen yksinkertaisuus. John the Baptist on ajaton ja samalla heijastaa aikaamme”. (JTB 2017.)

Puhelinhaastattelussa (2018-01-10) Heikki Sarmanto kertoi, että tekijät halusivat roolien olevan ”eläviä hahmoja, eivät vain laulavia nukkeja”. Kim Rich ei halunnut myöskään tehdä mistään hahmosta täysin pahaa, vaan esimerkiksi Salomen hahmosta löytyi armollisuutta. Heikki Sarmannon mielestä

”musiikki ilmoittaa miten se pitäisi laulaa”. Hän arvostaa lauluääntä, joka on mahdollisimman lähellä luonnollista laulua, jolloin laulajan persoona pääsee oikealla tavalla esiin. Laulajat teokseen valittiin yhteistyössä säveltäjän, ohjaajan ja kapellimestarin toimesta.

John the Baptist -oratorion tarinan ja sanoman säveltäjä Sarmanto mieltää yhtä aikaa hengelliseksi, Raamatun tarinaan pohjautuvaksi sekä yhteiskunnalliseksi: ”Tämän ajan musiikkia, tähän aikaan so-piva teos”.

Kun tekijät alkoivat suunnitella John The Baptist -oratoriota New Yorkissa 90-luvulla, he eivät erityisesti ajatelleet, että teoksesta tehdään oratorio. He eivät myöskään ajatelleet teosta pelkästään kirkossa esitettävänä, vaan jo alusta alkaen heillä oli ajatus siitä, että se toimisi myös konserttina tai musikaalina. Sarmannon sanoin teoksesta oli tarkoitus tulla musical drama. Heillä oli myös mielessään elokuva-versio teoksesta. Vaikka ajatus kyseisestä oratoriosta eli 20 vuotta, jolloin myös ensimmäinen libretto tehtiin, varsinainen oratorion sävellysprosessi kesti noin 5–6 vuotta. Heikki Sarmanto kertoo säveltävänsä aina intuitiivisesti, eteenpäin katsoen. Sarmanto kokee olevansa ikäänkuin musiikin välittäjä, Aaro Hellaakosken sanoin: ”Olen vastaanottaja vain, olen soiva”. (Sarmanto 2018.)

3.3 Teoksen toteutus

Oratorion solistit valittiin koelauluin roolin vaatiman karaktäärin perusteella. Solistit olivat enimmäkseen varsin nuoria ja hyvin erilaisista taustoista. Osa heistä on vielä opiskelemassa ja osa uransa alussa laulajina, musiikkiteatterinäyttelijöinä, musiikkipedagogeina ja niin edelleen. Monet solisteista olivat hyvin monialaisia osaamisessaan. Vuosina 2016-17 projektissa solisteina toimivat:

Johannes Kastaja: Henri Tikkanen. Herodes: Jarmo Mäkinen. Herodias: Maria Lund/Saija-Reetta Kotirinta. Salome: Anastasia Trizna. Juudas: Mikko Jokinen. Talitha: Heidi Iisalo. Ville Mäkinen: Josefus. Pekka Kurki: Septimus. Olli Tikkanen: Hannas. Tatu Huotarinen: Kaifas.

Teoksen kuoroksi valittiin Kuopion nuorisokuoro. Se on 2005 perustettu 60 nuoren sekakuoro, jonka ohjelmistossa on sekä klassista kuorolaulua että rytmimusiikkia. Kuoroa johtaa Jussi Mattila. Kuoro voitti vuonna 2009 Suomen paras kuoro -kilpailun ja se valittiin Suomen Yleisradion vuoden nuorisokuoroksi kaudelle 2013-2014.

Orkesterissa soittivat: Juhani Aaltonen: huilu, tenorisaksofoni. Pentti Lahti: alttosaksofoni, klarinetti. Jukka Kampman: Kontrabasso. Juha Tanninen: Rummut ja muut lyömäsoittimet. Jari Hongisto: Pa-suuna. Mikko Koponen: Trumpetti. Mikko-Ville Luolajan-Mikkola: viulu. Lauri Krapu: Sello. Teppo Ali-Mattila: viulu. Maarit Holkko: alttoviulu.

Teoksen kapellimestarina ja klarinetistina toimi Rauno Tikkanen. Hän on Savonia-ammattikorkeakoulun orkesteri- ja kamarimusiikin lehtori. Hän on johtanut musiikkia klassisista sinfoniaista aina aikamme musiikkiin. Rauno Tikkanen toimi myös oratorion tuotantoryhmän jäsenenä.

Teoksen ohjasi Veera Airas, joka on opiskellut teatterialaa monipuolisesti Englannissa, Skotlannissa ja Suomessa. Hän on valmistunut dramaturgiksi Edinburghin Queen Margaret yliopistosta. Hän on

myös toiminut freelance-teatteriohjaajana ja -lavastajana, elokuvaohjaajana ja käsikirjoittajana sekä Iso-Britanniassa että Suomessa. (JTB 2017.)

Teoksen kantaesitys oli Helsingin Johanneksenkirkossa 11.11.2016 ja vuoden 2017 aikana oratorio esitettiin Oulussa, Turussa, Tampereella, Porissa, Lahdessa ja Kuopiossa. Oratorion esityskiertue päättyi Kuopion kahteen esitykseen marraskuussa 2017. John the Baptist -oratorio erosi muista vastaavista hankkeista siinä, että yleensä tällaisten isojen teosten esitykset nähdään esimerkiksi musiikkipäivien tai festivaalien yhteydessä. (Koistinen 2017.)

4 TUTKIMUS

4.1 Tutkimuksen tausta

Tutkimuksen tilasi Kristillinen taidesäätiö, jonka tarkoituksena on kristinuskon hengessä tukea ja edistää taidekasvatusta ja taiteen tunnetuksi tekemistä (Muroke 2018). Tutkimuksessa haluttiin hyödyntää John the Baptist -oratorioprojektia, jonka tarkoituksena oli tuottaa moderni oratorio erityisesti kirkoissa esitettäväksi. Kristillinen taidesäätiö vastasi esitysten tuotannosta. Itse tutkimus toteutettiin oppilaitosyhteistyössä Savonia-ammattikorkeakoulun ja Taideyliopiston Sibelius-Akatemian Kuopion yksikön kanssa. Tutkijat olivat Pauliina Vuorinen, joka toteutti tutkimuksen opinnäytetyönään Savonia-ammattikorkeakouluun sekä Ossi Putkonen, joka toteutti tutkimuksen proseminaarityönään Taideyliopiston Sibelius-Akatemiaan.

Tutkimuksen ensisijaisena tavoitteena oli kartoittaa erityisesti nuorten ja nuorten aikuisten (noin 15–30 -vuotiaiden) ennakkokäsityksiä ja yleistä suhtautumista kirkkomusiikkia ja erityisesti juuri oratoriota kohtaan. Tutkimuksessa haluttiin myös selvittää, oliko John the Baptist -oratorion näkemisellä vaikutusta suhtautumiseen. Kirkoissa järjestetään vuosittain useita konsertteja ja musiikkiesityksiä. Tutkimuksen toisen osan tavoitteena oli saada tietoa nuorten musiikinkuuntelutottumuksista sekä siitä, mitä kirkoilta odotetaan konserttien järjestäjänä. Tulosten toivottiin tuottavan ideoita, millä tavoin seurakunnat mahdollisesti voisivat lisätä konserttien kävijämääriä erityisesti nuorten osalta. Ensimmäinen yhteinen palaveri tutkimuksen kulkua ja aikataulua koskien pidettiin yhdessä tutkimuksen ohjaajien, Hanna Turusen ja Rauno Tikkasen sekä tutkijoiden kesken syyskuussa 2017. Tämän jälkeen työstimme kyselyjen ensimmäistä ja toista osaa Putkosen kanssa Google Docs -palvelun kautta luodussa yhteisessä tiedostossa. Aikataulu kyselyjen valmistamiseen oli tiukka, koska oratorion esitykset olivat jo marraskuussa ja kyselyiden tuli olla valmiita ennen sitä. Kristilliselle taidesäätiölle lupasimme raportoida tuloksista toukokuun 2018 loppuun mennessä.

4.2 Tutkimuskysymykset

Kyselyn tilaajana toiminut Kristillinen taidesäätiö asetti tutkimukselle omat kysymyksensä, jotka kävivät ilmi edellisessä luvussa. Ne olivat aluksi laajemmat kuin mihin resurssimme olisivat antaneet myöten ja näin ollen jouduimme vielä selkeyttämään kysymyksiä yhdessä ennen tutkimuksen aloittamista. Kolmeksi tärkeimmäksi teemaksi kysymyksiin nousi: 1) Nuorten ja nuorten aikuisten käsitykset ja mielipiteet kirkkomusiikista 2) Mielipiteiden ja ennakkokäsitysten mahdollinen muuttuminen John the Baptist -oratorion näkemisen myötä 3) Kirkkomusiikin markkinointi tämän ikäryhmän kuuli-joille.

Kysymysten asettelua jouduimme miettimään tarkasti, jotta saimme halutun tiedon yksityiskohtaisesti mutta selkeästi. Vältimme kyselyissä avoimia vastauksia, jotta vastausten analysointi olisi helpompaa. Halusimme myös kyselytutkimuksen olevan vastaajille mukava ja helppo täyttää.

Henkilökohtainen kokemukseni kirkossa järjestettävistä konserteista on kahtalainen: jotkut kirkkomusiikkiteokset, esimerkiksi pääsiäisajan passiot, täyttävät kirkot vuodesta toiseen ja joihinkin konsertteihin kuulijoita löytyy vain muutama. Itselleni nousi kysymys, että onko John the Baptist -oratorio sellainen, joka täyttäisi kirkon tänään ja tulevaisuudessa? Onko kirkkomusiikilla ylipäätään tulevaisuutta minun ja minua nuorempien sukupolvien keskuudessa? Ja jos on, niin millaisella kirkkomusiikilla?

4.3 Kohderyhmä ja tutkimuksen markkinointi

Alkuperäisenä ajatuksena oli löytää tutkimuksen kohderyhmäksi n. 15–35 -vuotiaita nuoria ja nuoria aikuisia mahdollisimman erilaisista taustoista, kuten koululaisia ja opiskelijoita, työttömiä ja työssäkäyviä, syrjäytyneitä, syntyjään suomalaisia, maahanmuuttajia, ja niin edelleen. Tavoitteena oli löytää heitä, joille kirkkomusiikki on tuttua ja heitä, joille se on hyvinkin vierasta. (Keskitalo ja Siikaniva 2017.) Tarkoituksena oli tuottaa mahdollisimman kattava kuvaus tämän hetken nuorten ja nuorten aikuisten mielipiteistä ja ennakkokäsityksistä kirkkomusiikkia kohtaan. Tutkimuksen suunnitteluvaiheen mukaiseen kohderyhmään lukeutuvien henkilöiden löytäminen osoittautui yllättävän haastavaksi tehtäväksi. Luvussa 4.5 Tutkimuksen haasteet tarkastellaan asiaa enemmän.

Projektiin kohderyhmään lukeutuvia osallistujia etsittiin Lahden ja Kuopion alueilta, koska oratorion esitykset järjestettiin kyseisissä kaupungeissa. Tutkimuksen osallistujille tarjottiin vapaaliput John the Baptist -oratorion Lahden tai Kuopion esitykseen, jolloin kyselyn toinen osa voitaisiin toteuttaa nähdyn esityksen jälkeen. Sekä Kuopiossa että Lahdessa projektiin osallistuvat kutsuttiin myös mukaan teosesittelyyn ja ennakkoseminaariin.

Kyselytutkimuksen markkinoinnista Kuopiossa vastasi pääasiassa Savonian kulttuurituottaja Terhi Mönkkönen. Mönkkönen (2017-12-01) kertoi, että tutkimusprojektiä markkinoitiin Kuopiossa kaupungin kulttuurisuunnittelijoiden kautta isolla jakelulla nuorisotaloille, yläkouluille, lukioihin, nuorisoyhdistyksille ja eri järjestöihin kuten MLL. Osallistujia odotettiin tulevan erityisesti niistä kouluista, joiden ajateltiin kiinnostuvan taideprojekteista, eli taidepainotteisista lukioista ja yläkouluista. Myös paikallisten taideoppilaitosten (Taideyliopiston Sibelius-akatemia, Kuopion konservatorion ja Savonia-amk:n) opiskelijoita sekä henkilökuntaa tiedotettiin tutkimuksesta. (Mönkkönen 2017.)

Eri kulttuurialojen toimijoiden ja yhdistysten, muun muassa Kuopion kansalaisopiston, Itä-Suomen tanssin aluekeskuksen, Lasten kulttuurikeskuksen (Lastu) sekä Kuopion evankelis-luterilaisen kirkon nuorisomusiikkityön kautta tieto mahdollisuudesta osallistua tutkimukseen meni heidän kohderyhmilleen. Myös lastensuojelun avo- ja sijaishuollonpalveluja sekä tukipalveluita tarjoavan Jatkopolut Oy:n kautta lähestyttiin kohderyhmään ikänsä puolesta kuuluvia nuoria ja nuoria aikuisia. Julkista mainostusta tehtiin Kirkko ja Koti -lehden artikkelin sekä lehdessä olleiden mainosten kautta, julisteilla, Facebook-kutsulla, sekä Instagramissa. (Mönkkönen 2017.) Tutkimuksen markkinoinnista Lahdessa vastasivat kirkkoherra Miika Hämäläinen sekä kanttori Miikka Kallio.

4.4 Tutkimuksen haasteet

Nuorten rekrytoiminen tutkimukseen osoittautui haastavaksi. Vaikka tutkimusta mainostettiin todella hyvin ja tehokkaasti, kiinnostus tutkimukseen osallistumiseen tuntui puuttuvan. Monet oppilaitokset eivät reagoineet projektiin lainkaan. Tämä oli mielestämme yllättävää, koska teos on monelta kannalta yleissivistävä ja opettava. Näemme sen merkittävänä myös siksi, että tutkimukseen osallistuminen olisi mahdollistanut myös vastaajien omien arvojen ja mielipiteiden syvempää tutkiskelua. Kansalaisopisto ei voinut mainostaa tutkimusprojektia oppilailleen, koska kyseessä on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton opisto. Siitäkin huolimatta, että oppilaita ei olisi veloitettu osallistumaan - tutkimus oli vapaaehtoinen. Jotkin koulut palasivat kyllä asiaan kertomalla, ettei heiltä löydy halukkaita oppilaita osallistumaan projektiin.

Alun perin toivottiin, että tutkimuksen kohderyhmään lukeutuvia osallistujia löytyisi vähintään sata. Kyselyn vastaajamäärä jäi kuitenkin asettamaamme tavoitetta alhaisemmaksi. Kaiken kaikkiaan vastaajia oli ensimmäisessä kyselyssä 27 ja jälkimmäisessä 22. Muutama vastaaja jätti vastaamatta jälkimmäiseen kyselyyn, koska ei ollut päässyt katsomaan esitystä.

Webropolin luotettavuus ei ollut sataprosenttista. Koska tutkimuksen osallistujamäärä oli suhteellisen pieni ja yhteystiedot saatavilla puolin ja toisin, onnistui hallinnointi suhteellisen hyvin haasteista huolimatta. Mikäli ilmoittautuneet ihmettelivät kyselyn puuttumista, pystyimme tarvittaessa toimittamaan vastauslinkin uudelleen. Lopulta päädyimme myös varmistamaan kaikilta osallistujilta, että he olivat saaneet vastauslinkit molempiin kyselyihin. Näin pystyimme olemaan varmoja, että kaikki halukkaat ovat vastanneet molempiin kyselyihin.

4.5 Tutkimuksen toteutus ja tutkimusmenetelmät

Tässä tutkimuksessa on läsnä sekä kvantitatiivinen (määrällinen) että kvalitatiivinen (laadullinen) tutkimusote. Kyselylomaketutkimus ja sen pohjalta tehty aineiston analysoiminen tilastollisesti ja numeraalisesti kuuluu kvantitatiivisen tutkimuksen piiriin. Kvantitatiivinen tutkimus on tieteellisen tutkimuksen menetelmäsuuntaus, joka perustuu kohteen kuvaamiseen ja tulkitsemiseen tilastojen ja numeroiden avulla. Siinä ollaan usein kiinnostuneita erilaisista luokitteluista, syy- ja seuraussuhteista, vertailusta ja numeerisiin tuloksiin perustuvasta ilmiön selittämisestä. Kvantitatiiviseen menetelmäsuuntaukseen sisältyy runsaasti erilaisia laskennallisia ja tilastollisia analyysimenetelmiä. (JYO 2018.)

Avoimien vastausten, tekstiaineiston osalta tutkimuksen lähestymistapa kuuluu kvalitatiivisen sisällönanalyysin piiriin. Avasimme kyselyn vastauksia myös sanallisesti. Kvalitatiivisessa tutkimusotteessa on lukuisia suuntauksia, tiedonhankinta- ja analyysimenetelmiä sekä tapoja tulkita aineistoja. Tutkijan oma tutkimusreitti muodostuu monien valintojen perusteella ja näin ollen yhtä oikeaa tapaa tehdä laadullista tutkimusta ei ole. Myös laadullinen tutkimus on aina omanlaisensa versio tutkittavasta ilmiöstä, ja vaihtoehtoja etenemiseen on runsaasti. Kuitenkin perusteellisella tutkimuksella, tutkimuksia toistamalla sekä tutkittavaa ilmiötä useista näkökulmista lähestymällä voidaan kuitenkin

tavoittaa monipuolista tietoa ja lisätä siten ymmärrystä niin ilmiöön liittyvistä syy-seuraussuhteista kuin ilmiön luonteestakin. (Saaranen-Kauppinen ja Puusniekka 2018, 1.1 & 1.2.)

Tutkimuksen aineisto kerättiin kyselylomakkeella, jossa osanottajat vastasivat kaksiosaiseen kyselyyn. Ensimmäisessä osassa kartoitettiin vastaajien taustatietoja (ikä, aiempi koulutus, tämän hetkinen opiskelutilanne ja musiikkitausta), heidän tietämystään/mielipiteitään kirkkomusiikista ja oratoriosta sävellysmuotona sekä näkemyksiä kirkosta esityspaikkana. Kyselyn ensimmäiseen osaan vastataksaan osanottajat osallistuivat John the Baptist -esitykseen joko Lahdessa tai Kuopiossa. Tutkimukseen ilmoittautuneilla oli myös mahdollisuus osallistua teoksen pohjustamista varten järjestettyyn oratorioseminaariin, jossa he saivat tietoa oratorion historiasta, Johannes Kastajasta sekä kyseessä olevan teoksen sävellysprosessista. Kyselyn jälkimmäisessä osassa pyrittiin selvittämään, muuttivatko vastaajan näkemykset suuntaan tai toiseen John the Baptist -esityksen jälkeen. Toinen kysely sisälsi myös kysymyksiä, jotka koskivat kirkkomusiikkiesitysten markkinointia ja esitysten optimaalista ajankohtaa.

Linkki ensimmäiseen kyselyyn lähetettiin vastaajille noin kuukautta ennen Lahden John the Baptist -esitystä ja se suljettiin Kuopion esitysten jälkeen. Kyselyn toiseen osaan johtava linkki lähetettiin pian viimeisen oratorioesityksen jälkeen ja se oli avoinna vuoden 2017 loppuun saakka. Sekä etuettä jälkikäteiskyselyssä kysymykset oli ryhmitelty koskemaan ensin vastaajan taustatietoja, sitten kirkkomusiikkia ja oratoriota yleisesti ja lopuksi John the Baptist -oratoriota. Tätä ryhmittelyä noudatetaan myös tulosten raportointiosiossa. Kaikissa osioissa kysymysten muotoilussa oli käytetty apuna Osgoodin asteikkoa (semanttinen differentiaali) ja Likertin asteikkoa, joissa vastaaja valitsee esimerkiksi omaa mielipidettään eniten vastaavan portaan asteikolta 1-5 (asteikossa 1=eniten samaa mieltä, 5=vähiten samaa mieltä), sekä nominaaliasteikkoa, jossa vastaaja valitsee hänelle sopivan vaihtoehdon useasta vaihtoehdosta. (Valli 2001, 100-111.) Lisäksi kyselyissä esiintyi valmiita vastausvaihtoehtoja sekä avoimia kysymyksiä.

Kyselyalustana toimi Webropol-kyselytutkimustyökalu. Jokaiselle vastaajalle lähetettiin sähköpostilla henkilökohtainen linkki, jonka kautta he pääsivät vastaamaan kyselyyn anonymisti. Kyselylomakkeet ovat työn liitteinä (Ks. Liitteet 1 ja 2). Analysointivaiheessa kyselyyn vastanneet jaoteltiin neljään ryhmään, koska vähäisen osallistujamäärän vuoksi koettiin vastausten analysointi tehokkaammaksi tällä tavoin. Iän mukaan tehdyt ryhmäjaot nimettiin raportoinnin selkeyttämiseksi seuraavasti: 15–25 -vuotiaat (ryhmä 1), yli 25-vuotiaat (ryhmä 2). Näiden kahden lisäksi olennaisia vertailukohtia olivat ei musiikkitaustaa omaavat sekä tällä hetkellä musiikin parissa työskentelevät ja opiskelevat. Näitä ryhmittelyjä eri tavoin yhdistelemällä oli mahdollista vertailla etu- ja jälkikäteiskyselyjen vastauksia keskenään. Vertailu tapahtui esimerkiksi siten, että ennen tarkastelua vastaukset suodatettiin jättämällä jäljelle vain ryhmään 1 kuuluneiden vastaukset ja tämän jälkeen vastaavasti ryhmään 2 kuuluneiden. Näin pystyttiin esimerkiksi vertailemaan, kuinka käsitykset oratorio-nimityksestä poikkeavat alle 25-vuotiaan musiikinopiskelijan ja ei musiikkitaustaa omaavan 30-vuotiaan välillä. Tulosten raportoinnissa olemme ilmaisseet määrät prosentteina. Raportointi sisältää myös muutamia vastausesimerkkejä.

Kyselyn tulokset analysoimme yhdessä Ossi Putkosen kanssa alkuvuodesta 2018 ja loppuraporttia työstimme kevään ajan Google Docs -palvelun avulla sekä yhteisissä tapaamisissa. Kristillisen taidesäätiön on määrä toteuttaa vastaavanlainen tutkimus laajemmassa mittakaavassa myöhemmin kuluvan vuoden aikana, hyödyntäen Lahdessa YLE:n toimesta videoitua John the Baptist -esitystä, joka on nähtävissä You Tube -videopalvelussa. (Kokousmuistio 2017.)

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

5.1 Käsitteet kirkkomusiikista

Kyselytutkimuksen ennakkokyselyssä taustatietojen selvittämisen jälkeen ensimmäinen varsinainen kysymyspatteristo sisälsi kirkkomusiikkikäsitteitä kartoittavia kysymyksiä kahdeksan kappaletta. Kysyttäessä "mitä mielestäsi on kirkkomusiikki?" (Ks. Liite 1) vastaajista ainoastaan neljä ei osannut määrittellä kirkkomusiikkia. Loput vastaajista osasivat määrittellä kirkkomusiikin jollakin tavalla. Useimmissa vastauksissa kirkkomusiikkiin liitettiin termit "hengellinen sanoma", "kirkossa kuultava/esitettävä" tai "kirkon käyttöön sävelletty musiikki". Eri genreistä ja lajeista mainittiin muun muassa virret, klassinen musiikki, bändimusiikki, urkumusiikki sekä kuoromusiikki. Myös ennakkoluulo kirkkomusiikkia kohtaan mainittiin siten, että sitä oli pidetty "kuivakkana" musiikinlajina ennen sen kuuntelemista ja siihen perehtymistä. Osa vastaajista yhdisti kirkkomusiikin ainoastaan klassiseen musiikkiin, kun taas toisten mielestä kirkkomusiikkia olisi mikä tahansa kappale, johon seurakunta on tyytyväinen.

Kirkkomusiikki näkyi vastaajien omassa elämässä eniten virsinä, jumalanpalveluksen musiikkina, gospelmusiikkina, uskonnolliseen tekstiin sävellettynä musiikkina ja urkumusiikkina. Harrastuksenaan kirkkomusiikkia aktiivisimmin harrastivat ryhmään 1 kuuluvat. Kirkkomusiikkikonserteissa vastaajat kertoivat käyvänsä pääosin harvemmin kuin kerran kuukaudessa. Ryhmän 1 vastaajat kertoivat kuuntelevansa kirkkomusiikkia kotona useammin verrattuna ryhmään 2. Vastaajista monet olivat esittäneet musiikkia kirkon tilaisuuksissa jo peruskoulun aikana esimerkiksi joulujuhlassa ja muissa vastaavissa tilaisuuksissa. Hengelliseen rytmimusiikkiin, yhtenä kirkkomusiikin alalajeista, he olivat tutustuneet ja esittäneet sitä rippileireillä ja isoistehävissä. Tällä hetkellä musiikin parissa opiskelevilla tai työskentelevillä esiintymiskokemusta kirkoista oli jo laidasta laitaan; mm. kanttorin sijaisuuksia, konsertteja, gospelmusiikin esittämistä sekä puhallinorkesterin esiintymisiä. Puolet kaikista vastaajista kertoivat olevansa halukkaita esittämään kirkkomusiikkia esimerkiksi kuorossa tai gospelryhmässä.

Kysyttäessä kirkkomusiikin hyvistä ja huonoista puolista, mainittiin hyviksi puoliksi sen sanoma, monipuolisuus ja mielenkiintoisuus. Lisäksi sen herättämät erilaiset ja uudet tunteet koettiin positiivisina. Kirkkomusiikin monipuolisuutta kuvattiin mm. sen eri tehtävien valossa; lohduttaa, opettaa Raamattua jne. Huonoiksi puoliksi kirkkomusiikissa mainittiin vanhanaikaisuus. Lisäksi joskus ilmevä kaavamaisuus sekä mahdollinen raskaus ja paatoksellisuus koettiin negatiivisena. Kirkkomusiikin mainittiin myös olevan vierasta, mikä tuo itse genreen negatiivisen aspektin. Kaiken kaikkiaan kirkkomusiikin päivittämistä nykypäivään toivottiin. "Minulle kirkkomusiikki tarkoittaa" -monivalintakysymykseen vastattaessa, kaikista vastaajista vain kolme ajatteli kirkkomusiikkia mielenkiintoisena musiikinlajina.

John the Baptist -oratorion esityksen jälkeen ajatukset kirkkomusiikista eivät merkittävästi muuttaneet vastaajien keskuudessa. Avoimiin vastauksiin tuli hieman lisää vastauksia musiikin hengellisestä

kontekstista, ei niinkään tietyistä musiikin tyylilajeista. Omasta mielestään vastaajien käsitys kirkkomusiikista oli monella laajentunut ja monipuolistunut, jopa muuttunut positiivisemmaksi; "kirkkomusiikista pitäisi tehdä paljon monipuolisempaa". Joku taas ajatteli, että kyseinen teos ei ollut kirkkomusiikkia lainkaan. Suurin osa vastaajista kertoi olevansa kiinnostunut esittämään kirkkomusiikkia -mieluiten kuorossa tai soittajana. 36% vastaajista puolestaan ei ollut kiinnostunut esittämään kirkkomusiikkia.

5.2 Käsitteet oratoriosta

Ennakkokyselyn oratoriota koskevassa osiossa noin puolet ryhmästä 1 osasi vastata, mikä on oratorio. Oratorion osattiin kertoa olevan musiikkiteos, jossa on hengellinen sisältö. Se rinnastettiin usein oopperaan, johon erona mainittiin olevan lavasteiden puuttuminen. Osattiin myös kertoa oratoriossa olevan Raamattuun pohjautuva teksti tai muu uskonnollinen tai hengellinen aihe. Ryhmästä 1 ainoastaan ne, joilla ei ollut musiikkitaustaa, eivät osanneet kertoa mikä on oratorio. Ryhmästä 2 hieman yli 70% kuvaili oratoriota jollain tavalla, mutta vastaajista ainoastaan yksi osasi yhdistää oratorion Raamatun tapahtumiin pohjautuvaan sävellykseen.

Jälkimmäisessä kyselyssä ryhmän 1 vastauksissa oratoriosta kysyttäessä ei huomattu eroavaisuuksia ensimmäiseen kyselyyn. Heistä 65% oli osallistunut esityksen lisäksi myös oratorioseminaariin ja kaikki olivat vastanneet kyselyn ensimmäiseen osaan. Ryhmä 2, joista 75% oli osallistunut oratorioseminaariin, sitä vastoin osasi kuvailla enemmän, mikä on oratorio. Se yhdistettiin musiikinäytelmäksi (joskin raamatullista sisältöä ei niinkään korostettu), jota kuvaamaan juurikin musikaali olisi parempi termi. Ryhmässä 2 oli ryhmään 1 verrattuna enemmän vastaajia, joilla ei ollut musiikkitaustaa, joten he olivat kokeneet oratorioseminaarin hyödyllisemmäksi. Yli puolet kaikista kyselyyn vastanneista kertoi John the Baptist -oratorion muuttaneen tai avartaneen heidän käsitystään oratoriosta sävellysmuotona. Ikään katsomatta oratorio-termi koettiin kuitenkin yhä outona ja vieraina.

Kysyttäessä aiemmista oratoriokokemuksista, ryhmästä 1 suurin osa ei ollut nähnyt mitään oratoriota aiemmin. Nähdyiksi mainittiin Händelin Messias- ja Mendelssohnin Elias-oratoriot. Ryhmän 2 vastaajista kukaan ei ollut nähnyt mitään oratoriota aiemmin.

Ennen John the Baptist -oratorion näkemistä ryhmästä 2 kenelläkään ei ollut kokemusta oratorioiden toteuttamisesta ja hieman alle 30% kertoi, ettei myöskään ole kiinnostunut. Ne, jotka vastasivat olevansa kiinnostuneita, osallistuisivat mieluiten oratorion tekemiseen laulajana joko solistina tai kuorossa. Ryhmän 1 vastaajista taas n. 30% oli ollut mukana toteuttamassa jotakin oratoriota (heistä puolet juurikin John the Baptist -oratoriossa). 70% kertoi haluavansa mukaan johonkin oratorioon. Eniten kiinnostusta oli osallistua kuorolaisena (yli 60%), mutta myös solistin, soittajan ja säveltäjän osassa toimiminen mainittiin kiinnostavaksi.

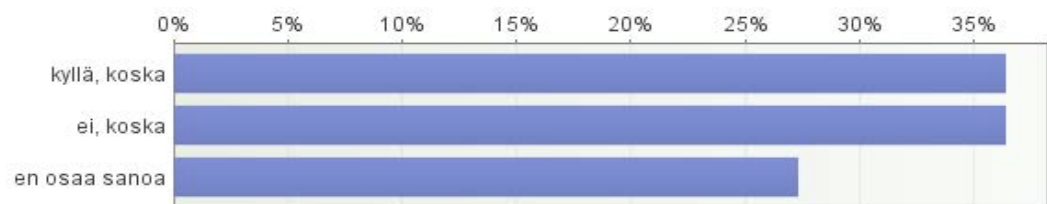
Sarmannon oratorion esityksen jälkeen, toisessa kyselyssä ryhmän 2 vastaajista n. 60% kertoi aikovansa lähteä katsomaan jotakin oratoriota vastaisuudessa. Nuoremmista vastaajista yli 70% halusi lähteä katsomaan jotakin oratoriota myös tulevaisuudessa. Kummankaan ryhmän vastauksissa oratorion tekemiseen osallistumisesta ei ollut muutosta esitystä edeltävään kyselyyn.

5.3 Käsitukset John the Baptist -oratoriosta

Etukäteiskyselyssä vastaajista yli 80% kertoi odottavansa John the Baptist -esitykseltä ennen kaikkea korkeatasoista musiikkia sekä taitavaa soittoa ja laulua. Musiikin parissa työskentelevät ja sitä opiskelevat vastaajat toivoivat myös musiikillisia ideoita ja uusia ajatuksia. 60% kaikista vastaajista odotti teokselta hengellistä sisältöä ja mielenkiintoista tarinaa. Vain noin 14% uskoi tarinan olevan ajankohtainen. Sama määrä ajatteli, että tarina on kuitenkin ymmärrettävä.

Oratorion esityksen jälkeen toisessa kyselyssä kysyttäessä, vastasiko teos vastaajien käsitystä kirkkomusiikista (vastausesimerkki 1.) tai oratoriosta (vastausesimerkki 2.), vastaukset jakoutuivat varsin tasaisesti eri vastausvaihtoehtoihin.

Vastasiko John the Baptist -oratorio käsitystäsi kirkkomusiikista?

Vastausesimerkki 1.

Vastasiko John the Baptist -oratorio käsitystäsi oratoriosta?

Vastausesimerkki 2.

36% vastaajista oli sitä mieltä, että teos vastasi heidän käsitystään kirkkomusiikista ja oratoriosta. Yllätyksenä vastaajille tuli mm. teoksen "svengaavuus", erilaisuus, viihdyttävyyys ja rohkeus. Suurin osa (90%) vastaajista oli sitä mieltä, että teoksen näyttämöllisyys teki sen seuraamisesta helpompaa. Koettiin, että näyttämöllisyys myös tuki teoksen musiikkia ja se oli kirkkoon sopivaa. Musiikin ajateltiin pääosin tukevan tarinan seuraamista, mutta paikoin taas akustisista syistä haittaavan sitä. Puolet vastaajista koki kirkon akustiikan haitalliseksi, puolet ei. Teoksen tarina oli vastaajien

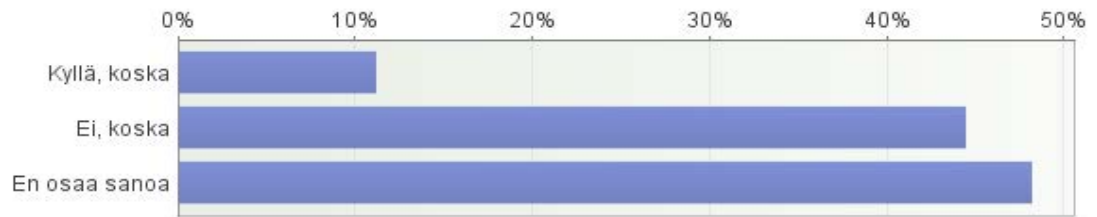
mielestä pääosin mielenkiintoinen, koskettava ja mukaansatempaava. Jotkut libretistin tekemät ratkaisut hämmensivät ja saivat erään vastaajaan epäilemään koko juonen todenperäisyyttä ja uskottavuutta. Oratorion juoni oli suurimman osan mielestä selkeä. 40% ryhmästä 1 ja 17% ryhmästä 2 koki että kieli vaikeutti teoksen seuraamista. Syyksi mainittiin kirkon akustiikka. 68% kaikista vastaajista kuitenkin koki, ettei kieli vaikeuttanut seuraamista.

Lähes kaikki vastaajat arvioivat teoksen kokoonpanon toimivaksi. Ryhmästä 2 jotkut vastaajat kaipaivat lisää kuoro- ja instrumentaaliosuuksia. Kritiikkiä saivat orkesterin liian kova äänenvoimakkuus (mm. rumpujen heijastuminen kirkon seinästä takapotkuina) sekä jazziin kuuluvan improvisoinnin vähäisyys. Esimerkiksi laulajat eivät esittäneet teoksessa yhtään improvisoitua sooloa.

Vastaajista 68% oli sitä mieltä, että esitys oli vastannut heidän odotuksiaan. Kiitosta saivat mm. esityksen ammattitaitoisuus, yksityiskohtaisuus ja musiikkityyli. Myös teoksen laulut olivat vastaajien mielestä upeita. Solistit saivat kehuja karismaattisuudestaan ja taitavuudestaan. Ammattinäyttelijöiden tuoma draama ja tulkinta koettiin positiivisena. Myös orkesteri yllätti taituruudellaan. Kritiikkiä saivat esiintyjien repliikkien puuroutuminen ja englannin kieli, jotka vaativat paljon keskittymistä. Myös esityksessä tapahtuneet tekniset ongelmat harmittivat vastaajia. Libretistin ottamat vapaudet teoksen juonessa - vapauksien ottaminen Raamatun tekstistä - niin ikään mietityttivät joitakin vastaajia. Myös kirkon akustiikka jäi askarruttamaan monia vastaajia; kirkko on haastava tila rytmimusiikille. Joku vastaajista oli kuullut kyseisen teoksen radiosta ja pitänyt siitä enemmän nimenomaan siksi, että kaikki oli kuulunut selvästi.

5.4 Kirkko esityspaikkana

Ensimmäisessä kyselyssä 47% vastaajista ei osannut sanoa ehdotonta myöntävää tai kieltävää vastausta, kun kysyttiin "Pitäisikö oratorioita esittää myös muualla kuin kirkossa?" (vastausesimerkki 3.). Ryhmän 1 alle 19-vuotiaat olivat tässä kysymyksessä epäilevimpiä; he eivät osanneet ottaa kantaa asiaan, tai eivät veisi kirkkomusiikkia muualle kuin kirkon tiloihin. Ryhmästä 1 yli 20-vuotiaat vastaajat taas olivat pääosin myönteisiä kirkkomusiikin esittämiseen muualla. Kirkkoa esityspaikkana puollettaessa koettiin ympäristön korostavan oratorioiden hengellistä sanomaa ja tilan antavan muutenkin juhlavuutta esityksille. Kun taas haluttiin oratorioita esitettävän kirkon ulkopuolella, oltiin sitä mieltä, että teoksen hengellistä sisältöä ei välttämättä ole tarvetta korostaa enempää itse esityspaikalla, vaan itse tarinalla on suurin paino. Kaiken kaikkiaan vastaajat olivat hyvin myönteisiä viemään kirkkomusiikkia muuallekin kuin kirkkotiloihin. Vain 19% vastaajista ei veisi kirkkomusiikkia kirkon ulkopuolelle. Akustiikkavaatimukset tulivat esiin muutamassa vastauksessa, "jotkut kirkkotilat ovat akustiikaltaan haastavia esimerkiksi bändi-musiikille pitkän jälkikaikunsa vuoksi".

Vastausesimerkki 3.

Osa vastaajista ei kokenut kirkkotilaa viihtyisänä tai houkuttelevana paikkana ja siksi kirkkomusiikkia pitäisi viedä muuallekin kuin kirkkotiloihin. Joku vastaaja esitti kirkkomusiikin viemistä sinne, missä sitä ei yleensä ole, esimerkiksi kouluihin, sairaaloihin tai konserttisaleihin - "sanoma tekee kirkkomusiikin". Joku oli sitäkin mieltä, että nimenomaan kirkkotilalla on merkitystä kirkkomusiikin tunnelmaan. He jotka eivät veisi kirkkomusiikkia pois kirkoista, perustelivat ajatuksiaan näin: "omia uskomuksia ei pidä levittää" ja "kirkoissakin on hyvä olla toimintaa". Yli 40% vastaajista oli sitä mieltä, että oratorioita tulisi esittää myös muualla kuin kirkossa. Sopivimpana paikkana mainittiin useaan kertaan konserttisalit. Esiin nostettiin myös näkökanta, jossa "ihmiset, jotka eivät ole uskossa, eivät myöskään mielellään käy kirkossa kuuntelemassa tai katsomassa esityksiä".

Kysyttäessä itse John the Baptist -oratorion soveltuvuudesta kirkkotilaan, yli 70% vastaajista oli sitä mieltä, että kirkko oli sopiva esityspaikka. Kuitenkin yli 80% sanoi sen olevan sopiva esitettäväksi myös muualla. Kirkkoakustiikka koettiin joidenkin keskuudessa häiritseväksi rytmimusiikkiteokselle, mistä syystä kyseinen teos sopisi paremmin esitettäväksi esimerkiksi konserttisalissa. Oltiin myös sitä mieltä, että teos saisi enemmän näkyvyyttä ja tavoittaisi enemmän katsojia, jos sitä esitettäisiin muualla kuin kirkossa. Tällöin korostettiin myös sitä, että esiintyjien uskottavuus on edellytys sanoman vaikuttavuudelle, eikä niinkään esityspaikka.

Kaikkien vastaajien mielestä kirkkomusiikkiesityksille sopivin ajankohta on viikonloppu, painottuen lauantai- ja sunnuntai-iltapäivään sekä iltaan. Myös arki-illat koettiin sopivina esitysten ajankohdaksi. Lähes kaikki vastaajat kokivat John the Baptist -oratorion esityksajan sopivaksi.

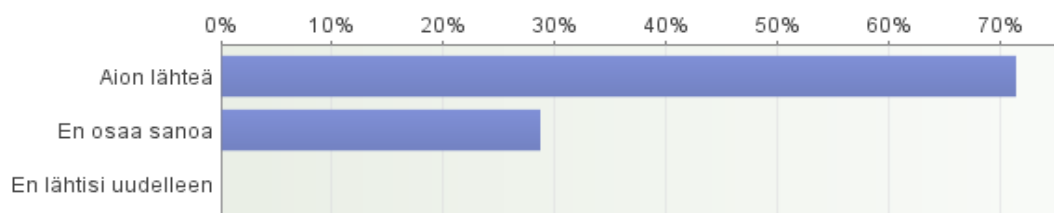
5.5 Musiikkitottumukset

Suosituimmiksi musiikkityyleiksi nousivat klassinen, pop, elokuvamusiikki sekä jazz, kun analysoitiin ryhmän 1 vastauksia musiikkitottumuksista. Musiikkia valittaessa suurin merkitys oli omalla maulla, musiikkityylillä sekä sisällöllä. Jonkin verran merkitystä mainittiin olevan myös ystävien musiikki- maulla sekä tekstillä. Vähiten merkitystä vastausten mukaan oli musiikin pinnalla olemisella sekä perheen musiikkitottumuksilla. Kaikista ryhmän 1 vastaajista eroteltaessa tällä hetkellä musiikin parissa opiskelevat ja työskentelevät, suosituin oli elokuvamusiikki ja sen jälkeen klassinen musiikki sekä jazz. Heille suurin merkitys musiikkia valittaessa oli omalla maulla ja musiikkityylillä. Vähäisin merkitys oli taas perheen kuuntelemalla musiikilla tai sillä, onko musiikki pinnalla vaiko ei.

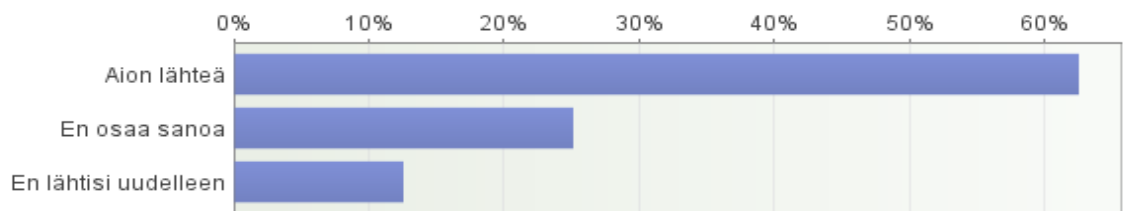
Musiikitottumuksia vertailtaessa ryhmän 2 vastaajien keskuudessa suosituimpia musiikkityylejä olivat rock, pop sekä elektroninen musiikki. Kun kysyttiin, millä perusteella valitaan kuunneltu musiikki, suurin merkitys oli esittäjällä sekä omalla musiikkimaulla. Myös säveltäjällä oli jonkin verran merkitystä. Vähäisin merkitys oli sillä, mikä musiikki on kulloinkin pinnalla. Ryhmälle 2 ystävien kuunteleman musiikin merkitys oli vähäisempi, kuin ryhmälle 1. Kun eroteltiin henkilöt, joilla ei ollut musiikki-taustaa, suosituimmat musiikkityylit olivat rap ja metallimusiikki. Eniten merkitystä musiikkia valittaessa oli musiikin pinnalla olemisella, esittäjällä sekä omalla musiikkimaulla. Vähiten merkitystä taas oli perheen musiikitottumuksilla ja säveltäjällä.

Konserttiin lähdön motiiveista ja vaikuttimista kysyttäessä ilmainen lippu oli suosituin syy konserttiin lähtemiseen kaikissa ikäryhmissä. Teoksen tuttuus oli toiseksi suosituin syy. Myös uusi teos oli kaikilla ikäryhmillä tärkeä syy lähteä konserttiin. Eniten hajontaa tässä kysymyksessä oli ryhmässä 2. He lähtivät konserttiin, oli kyseessä sitten uusi tai vanha teos, tuttu tai tuntematon, kirkkomusiikkia tai ei. Kirkko- tai oratorio-sanan esiintymisellä ja teoksen tuntemattomuudella oli vastaajien keskuudessa eniten negatiivista vaikutusta.

Ryhmästä 1 70% (vastausesimerkki 4) ja ryhmästä 2 60% (vastausesimerkki 5) kertoi todennäköisesti lähtevänsä katsomaan jotakin kirkkomusiikki -esitystä vastaisuudessaakin. Ryhmästä 2 puolestaan 12% (vastausesimerkki 4) ei lähtisi katsomaan kirkkomusiikki-esitystä enää uudelleen.

Vastausesimerkki 4.

Vastausesimerkki 5.

5.6 Kirkkomusiikin mainostus

Valtaosa (yli 60%) kyselyyn vastanneista oli sitä mieltä, että kirkkomusiikkiesityksiä mainostetaan liian vähän. Ryhmän 1 vastaajat olivat erityisesti sitä mieltä, että markkinointia tulisi muuttaa erilaiseksi ja esityksiä tulisi luonnehtia paremmin, mahdollisesti välttämällä ilmausta kirkkomusiikki. Tämänhetkinen mainostus ei kyseisen ryhmän mielestä tavoita nuoria. Ryhmän 2 keskuudessa oltiin sitä mieltä, että markkinointiin tulisi käyttää enemmän rahaa. Tapahtumia pitäisi profiloida rennom-

miksi, jotta välttyttäisiin kirkkomusiikkia kohtaan olevien negatiivisten ennakkokäsitysten vaikutukselta. Painotettiin sitä, että vapaa-ajalla, kun konsertteja mennään kuuntelemaan, halutaan rentoutua.

Molempien ikäryhmien vastauksista kävi ilmi, että tärkein mainostusväylä on sosiaalinen media, jota mainostuksessa ei ole kuitenkaan tarpeeksi hyödynnetty. Koettiin, että parhaiten tätä kautta tavoitetaan erityisesti nuoret kuulijat. Sosiaalisen median ohella parhaiksi kirkkomusiikkiesitysten mainostuspaikoiksi koettiin lehdet sekä julisteet.

John the Baptist -oratorion mainostuksesta kysyttäessä ei osattu vastata, oliko teosta markkinoitu riittävästi tai vastattiin, että sitä on markkinoitu liian vähän. Lähes 60% vastaajista oli kuullut teoksesta ystävältä ja vain alle 10% julisteista tai lehdistä. Ryhmän 2 mielestä teosta olisi parempi markkinoida musiikkinäytelmänä tai musikaalina, kuin oratoriona. Nuorempien keskuudessa taas yli puolet vastaajista oli sitä mieltä, että oratorio on sopiva nimitys teokselle, mutta markkinoinnin kannalta olisi parempi, että sitä mainostettaisiin musiikkinäytelmänä.

6 PÄÄTÄNTÄ

Tutkimuksen tavoitteena oli muodostaa mahdollisimman perusteellinen kuvaus nuorten mielipiteistä kirkkomusiikkia ja oratoriota kohtaan. Samoin tavoitteena oli kerätä tietoa siitä, millaiseksi kirkko koetaan esityspaikkana. Koska kyselytutkimukseen vastanneiden määrä jäi odotettua alhaisemmaksi, ei tutkimustuloksia ei voida yleistää suurempaa joukkoa koskevaksi. Siihen, miksi vastaajien rekrytoiminen ei tuottanut suurempaa tulosta tai miksi tällainen tutkimus ei saanut nuoria kiinnostumaan, emme tämän kyselytutkimuksen pohjalta osaa vastata.

Tämän kyselytutkimuksen vastauksista on pääteltävissä, että nuorten keskuudessa mielipide kirkkomusiikkia kohtaan määräytyy yleensä musiikin harrastus-, opiskelu- tai työskentelytaustan tai sen puuttumisen perusteella. Musiikin harrastajat ja ammattilaiset suhtautuivat kirkkomusiikkia kohtaan suopeammin ja ymmärtäväisemmin kuin muut. Esityksen jälkeen heidän mielipiteensä ei myöskään merkittävästi muuttunut suuntaan eikä toiseen. Ei musiikkitaustaa omaavilla henkilöillä näkemys kirkkomusiikista oli suppea ja kirkkomusiikkia pidettiin "vanhanaikaisena". Toisaalta heidän mielipiteensä muuttui merkittävämmiin John the Baptist -esityksen näkemisen jälkeen. Teos oli laajentanut usean vastaajan näkemystä kirkkomusiikkigenren monimuotoisuuden suhteen ja oltiin jopa yllättyneitä, kuinka "kevyttä" kirkkomusiikki voikaan olla. Kyselytutkimuksen tulososion yhteenveto tuo esille vastaajajoukon keskuudesta muutamia samansuuntaisia näkemyksiä.

Yhteinen mielipide vastaajien näkemyksissä oli, että kirkkomusiikkia tulisi viedä esitettäväksi muuallekin kuin kirkkoihin. Joku vastaajista esimerkiksi ehdotti, että tällä tavoin voitaisiin lisätä ihmisten tietoisuutta musiikkityylin rikkaudesta ja monipuolisuudesta. Näin myös pystyttäisiin laajentamaan kuulijakuntaa, sillä näin myös ne ihmiset, jotka eivät syystä tai toisesta tahdo osallistua kirkossa järjestettäviin konsertteihin, pääsisivät kuulemaan kirkkomusiikkiteoksia muualla. Kirkkomusiikkiin liittyvä mainostus koettiin vastaajien mielestä vanhanaikaiseksi tai jopa olemattomaksi. Näkemykset olivat sen suuntaisia, että nykyisellään kirkkomusiikkiesitysten mainostus ei tavoita etenkään nuoria. Markkinoinnin tulisi tapahtua sosiaalisen median kanavien kautta ja siinä tulisi ottaa huomioon tiettyjen sanojen, kuten "kirkkomusiikki" ja "oratorio" hämmäntävyys ja harhaanjohtavuus ihmisten keskuudessa. Esimerkiksi John the Baptist -musikaali olisi vastaajien mielestä kuvaavampi ja enemmän kiinnostusta herättävä otsikointi kuin oratorio.

Meille tutkijoille kyselylomaketutkimuksen toteutuksessa hyödynnetty ohjelma oli uusi oppimiskokemus, sillä meillä kummallakaan ei ollut lainkaan aiempaa kokemusta Webropol-ohjelmasta. Tästä johtuen huomasimme tulosten analysointivaiheessa, että kyselyn ensimmäinen ja toinen osa poikkesivat liiaksi toisistaan. Näin ollen emme pystyneet hyödyntämään ohjelman omaa "kyselyjen vertailu" -toimintoa, mikä olisi helpottanut esimerkiksi taulukoiden tekemistä. Toisaalta, koska vastaajia oli niin vähän, oli vastausten analysointi jopa helpompaa manuaalisesti. Hankitusta ohjelman käyttökokemuksesta on varmasti hyötyä jatkossa.

Tieto, jota tutkimuksella haluttiin saada, vaatisi mielestämme paljon laajemman ja asiaan paremmin perehtyvän tutkimuksen. Koemme, kuten tässäkin tutkimuksessa on huomattavissa, että olisi tärkeämpää kohdistaa vastaavanlainen tutkimus nimenomaan heille, jotka eivät opiskele tai työskentele musiikin parissa. Tällä tavoin saataisiin tietoa, millaisia esityksiä musiikin kuluttajat haluaisivat tulla kuuntelemaan ja millä tavalla markkinointi olisi mahdollisimman tehokasta. Kuten tutkimuksen tuloksista kävi ilmi, käsitykset kirkkomusiikista eivät juurikaan muuttuneet muusikoiden keskuudessa vaan nimenomaan heidän, joilla musiikkitaustaa ei ole.

Tällaisen tutkimusprosessin läpivieminen oli opettavaista, mutta myös vaikeaa. Vaikka olin jo kirjoittanut tieteellistä tekstiä muun muassa Sibelius-Akatemiaan lopputyöhöni, vastaavanlaista kyselytutkimusta en ole ollut toteuttamassa koskaan aiemmin. Täysin uusi työtapana, kyselytutkimus ja siihen liittyvä uusi työkalu, Webropol loivat paineita työn tekemiselle. Itse tutkimusprosessin haastavuutta lisäsi myös sen tiukka aikataulu.

Kyselyn tulokset vastasivat hyvin pitkälle ennako-odotuksiani. Kirkkomusiikki sanana ei ole kovin houkutteleva nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa. Paitsi niiden, joilla siitä on jo kokemusta, harrastuksen tai työn kautta. Yleensä käsitykset kirkkomusiikin sisällöstä rajoittuvat paljolti jumalanpalvelusmusiikkiin ja rippikoulussa kuultuun hengelliseen rytmimusiikkiin. Myös omat tutkimuskysymykseni saivat odottamani vastaukset. John the Baptist -oratorio osoittautui sellaiseksi teokseksi, joka innosti niitäkin, joilla oli ollut yksipuolinen kuva kirkkomusiikista. Täyttäisikö tällainen musiikki kirkon tänään ja tulevaisuudessa? Varmasti, kunhan markkinointi on oikeanlaista. Nyt tuntui, ettei markkinointi tavoittanut kohderyhmäänsä, eikä useita muitakaan kuulijoita. Ihmettelin vähäistä yleisömäärää tämän kokoluokan esityksissä molemmissa Kuopion näytöksissä. Lauantain esityksessä oli noin 195 henkilöä ja sunnuntain esityksessä vähän päälle 200 henkilöä. Esimerkiksi passiot pääsiäisaikaan saavat tuomiokirkon yleensä täyteen.

Onko kirkkomusiikilla tulevaisuutta minun ja minua nuorempien sukupolvien keskuudessa? On, kunhan se uskaltaa rohkeasti uudistua ja ottaa vaikutteita myös ympäröivästä yhteiskunnasta. Kirkkomusiikissa on tällä hetkellä nähtävissä kaksi suuntaa: perinteinen kirkkomusiikki virsineen, kuoro -ja soitinmusiikkeineen sekä uudempi rytmisen hengellinen musiikki, joka on genreissään vielä aika varovainen. Onneksi John the Baptist -oratorio rikkoi hyvällä tavalla tätä kahden genren valtaa. Se myös herätti ensisijaisesti niitä, joilla ei ole musiikkitaustaa tai tietämystä kirkkomusiikista huomamaan kirkkomusiikin rikkauden ja syvällisyyden.

Suomessa kirkko on edelleen suurin konserttien järjestäjä ja kirkkomusiikki vanhimpia ja rikkaimpia musiikin genreistä. Käsitykset kirkkomusiikista ja kirkkomusiikkiesitysten markkinointi ovat tärkeitä ja ajankohtaisia aiheita. Toivomme, että tämä tutkimus osaltaan edesauttaisi uusien tutkimusavustusten syntymistä ja antaisi ohjenuoraa laajemman tutkimuksen toteuttamiseen.

LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT

JULKAISTUT LÄHTEET:

- ERKKILÄ, L., TUOVINEN, U., TUPPURAINEN, E. (toim.) 2003. Kirkkomusiikin käsikirja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- JOHN THE BAPTIST (JTB) -ORATORIO 2017. [Käsiohjelma] [2017-11-18]
- JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO 2015. Koppa. Opetus- ja kurssimateriaalin julkaisupaikka. Määrällinen analyysi. [Viitattu 2018-05-15] Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>
- KAURINKOSKI, T., LESKINEN, E., NIEMINEN, M., VIRTAMO, K., (toim.) 1978. Iso musiikkitietosanakirja. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Otava.
- KESKITALO, Salla ja SIIKANIVA, Minna 2017. Johannes oli tuntematon näkijä. Kirkko ja Koti. [viitattu 2018-04-06] Saatavissa: <https://www.kirkkojakoti.fi/993-johannes-oli-tuntematon-nakija>
- KIRKON TUTKIMUSKESKUS 2010-06-02. Virsitutkimusta. Bibliografia suomalaisen virsitutkimuksen tueksi. Virsitutkimushanke. [Viitattu 2018-05-15.] Saatavissa: [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/75A7B9B4C5D6CF06C2257837001F4344/\\$FILE/VIRSITUTKIMUSTA.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/75A7B9B4C5D6CF06C2257837001F4344/$FILE/VIRSITUTKIMUSTA.pdf)
- MUROKE, Veijo. 2016. Esipuhe. John the Baptist -oratorion käsiohjelma.
- MUROKE, Veijo. 2018. Kristillinen taidesaatiö [verkkoaineisto]. [Viitattu 2018-03-13] Saatavissa: <http://www.kristillinentaidesaatio.fi/index.html>
- SAARANEN-KAUPPINEN, Anita ja PUUSNIEKKA, Anna 2006. 1.1 Johdatus kvalitatiivisen tutkimuksen oppimisympäristön käyttöön ja perusteisiin. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkopublication]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. [viitattu 2018-5-16.] Saatavissa: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L1.html>
- SAARANEN-KAUPPINEN, Anita ja PUUSNIEKKA, Anna 2006. 1.2 Mitä laadullinen tutkimus on: lyhyt oppimäärä. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkopublication]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. [viitattu 2018-05-16.] Saatavissa: http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L1_2.html
- TUPPURAINEN, Erkki 2016. Läntisten kirkkojen musiikki 1520-1800 - Oratorio kirkkomusiikin muotona. Sibelius-Akatemian artikkelisarja. [Viitattu 2017-11-07.] Saatavissa: http://muhi.siba.fi/xwiki/bin/view/Muhi/View?id=kirkko_lantiset8
- VALLI, Raine 2001. Kyselylomaketutkimus. Julkaisussa: AALTOLA, Juhani ja VALLI, Raine (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Jyväskylä: PS-kustannus.

JULKAISEMATTOMAT LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT:

- John the baptist -oratorion tutkimusprojektiryhmän kokous
2017-12-13. Muistio 13.12.2017. Kuopio: Musita.
- KIISKINEN, Timo. 2017-11-03. Kirkkomusiikin professori. Oratorion historia. [luento] Oratorio-seminaari. Kuopion musiikkikeskus.

KOISTINEN, Seppo. 2017-11-03. John the Baptist -projektinjohtaja. Seminaarin avaus. [luento] Oratorio-seminaari. Kuopion musiikkikeskus.

MÖNKKÖNEN, Terhi 2017-12-01. Kulttuurituottaja. Oratorion tutkimukseen rekrytointi. [Sähköpostikeskustelu.] Kuopio: Savonia-ammattikorkeakoulu.

SARMANTO, Heikki. Säveltäjä, pianisti. 2018-01-10. [Puhelinhaastattelu.]

TIKKANEN, Rauno 2017-11-3. Orkesteri- ja kamarimusiikin lehtori. Savonia-ammattikorkeakoulu.

Tervetuloa. [luento] Oratorio-seminaari. Kuopion musiikkikeskus.

LIITTEET:

Liite 1: Kysely 1/2

Liite 2: Kysely 2/2

Liite 3: Oratorioseminaarin ohjelma

Neutral

Kyselytutkimus kirkkomusiikista ja siihen liittyvistä käsityksistä (Kysely 1/2)

Vastaajan taustatiedot

1. Ikä? *

- 15-19
- 20-25
- 26-30
- 30-

2. Viimeisin suoritettu tutkinto. (mikä?) *

- Yliopisto
- AMK
- Lukio/2.asteen koulutus
- Peruskoulu
- Ei tutkintoa

3. Tämänhetkinen oppilaitos (tarkenna tekstikenttään) *

- Peruskoulu
- Lukio/2.asteen koulutus
- AMK
- Yliopisto
- Muu, mikä
- En opiskele tällä hetkellä

4. Musiikkitausta (valitse kaikki sinua koskevat vaihtoehdot ja täydennä tekstilaatikkoon lisätiedot: milloin/missä) *

- Harrastanut musiikkia aiemmin
- Harrastan musiikkia tällä hetkellä
- Opiskellut musiikkia aiemmin
- Opiskelen musiikkia tällä hetkellä
- Työskennellyt musiikin alalla aiemmin
- Työskentelen tällä hetkellä musiikin alalla
- Ei musiikkitaustaa

5. Millaista musiikkia yleensä kuuntelet? (Valitse kaikki sopivat) *

- Klassinen
- Pop
- Rock
- Jazz
- Maailmanmusiikki

- Iskelmä
- Elokuva/näyttämömusiikki
- Kansanmusiikki
- Hengellinen musiikki
- Kirkkomusiikki
- Elektroninen
- Rap/hiphop
- Reggae
- Metalli/muu raskaampi musiikki
- Muu, mikä?

6. Millä perusteella valitset musiikin, jota kuuntelet?

Kuinka paljon arvioit seuraavilla seikoilla olevan merkitystä.

	1 Ei merkitystä	2	3 En osaa sanoa	4	5 Suuri merkitys
Mitä perheeni kuuntelee *	☐	☐	☐	☐	☐
Mitä ystäväni kuuntelevat *	☐	☐	☐	☐	☐
Oman maun mukaan *	☐	☐	☐	☐	☐
Mikä musiikki on kulloinkin "pinnalla" *	☐	☐	☐	☐	☐
Esittäjän mukaan *	☐	☐	☐	☐	☐
Sanoittajan/tekstin mukaan *	☐	☐	☐	☐	☐
Säveltäjän mukaan *	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkityylin mukaan *	☐	☐	☐	☐	☐
Sisällön mukaan *	☐	☐	☐	☐	☐
Muu syy, mikä? <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐

Vastaajan suhde kirkkomusiikkiin

7. Mitä mielestäsi on kirkkomusiikki? *

- Omin sanoin
- En osaa sanoa

8. Kuinka usein ja missä yhteydessä olet tekemisissä kirkkomusiikin kanssa?

	Useammin kuin kerran viikossa	Viikottain	Muutaman kerran kuukaudessa	Harvemmin	En lainkaan
Harrastus *	☐	☐	☐	☐	☐
Opiskelu *	☐	☐	☐	☐	☐
Työ *	☐	☐	☐	☐	☐
Konsertti *	☐	☐	☐	☐	☐
Kuunteleminen *	☐	☐	☐	☐	☐
Muulla tavoin	☐	☐	☐	☐	☐

9. Mitä kirkkomusiikki tarkoittaa sinulle? (valitse kaikki sopivat) *

- Virsiä
- Jumalanpalveluksen musiikkia
- Gospelia (hengellistä rytmimusiikkia)
- Negrospirituaaleja
- Uskonnolliseen tekstiin sävellettyä musiikkia

- Mitä tahansa musiikkia, jota esitetään kirkossa
- Urkumusiikkia
- Klassista musiikkia
- Rytmimusiikkia
- Mielenkiintoista musiikkia
- Yhdentekevää musiikkia
- Jotain muuta, mitä

10. Pitäisikö kirkkomusiikkia esittää muualla kuin kirkossa? *

- Kyllä (miksi ja missä?)
- Ei (miksi?)
- En osaa sanoa

11. Koetko jonkin seuraavista seikoista vaikuttavan konserttiin lähtösi?

	Positiivisesti	Negatiivisesti	Ei vaikutusta kumpaankaan suuntaan
"Kirkko"-sanan esiintyminen *	☐	☐	☐
"Oratorio/messu/passio tms." -sanan esiintyminen *	☐	☐	☐
Kirkko esityspaikkana *	☐	☐	☐
Teoksen uskonnollinen aihe *	☐	☐	☐
Teoksen "maallinen" aihe *	☐	☐	☐
Uusi teos *	☐	☐	☐
Vanha teos *	☐	☐	☐
Tuttu teos *	☐	☐	☐
Tuntematon teos *	☐	☐	☐
Rytmimusiikki *	☐	☐	☐
Klassinen musiikki *	☐	☐	☐
Ilmainen pääsylippu *	☐	☐	☐
Pakollinen osallistuminen (esim.koulun retki) *	☐	☐	☐
Aiemmat kokemukset (kerro lyhyesti) <input type="text"/>	☐	☐	☐
Jokin muu mikä, miten? <input type="text"/>	☐	☐	☐

12. Suhtautumisesi kirkkomusiikkiin

Mielestäni hyviä puolia ovat

Mielestäni huonoja puolia ovat

13. Oletko itse esittänyt musiikkia kirkossa/seurakunnan tapahtumissa? *

- Kyllä (millaista)

En

14. Olisitko halukas esittämään musiikkia kirkossa/seurakunnan tilaisuuksissa? *

Kyllä (millaista?)

En

Vastaajan suhde oratorioon sävellysmuotona

15. Mikä on mielestäsi oratorio? *

Kerro omin sanoin

En osaa sanoa

16. Oletko nähnyt jotain oratoriota aiemmin? *

Kyllä (minkä/mitkä?)

En

17. Oletko ollut mukana toteuttamassa oratoriota? *

Kyllä (mitä teosta/teoksia?)

En

18. Olisitko kiinnostunut osallistumaan oratorion tekemiseen? (valitse kaikki sopivat) *

Laulajana (solistina)

Soittajana

Kuorolaisena

Kapellimestarina

Ohjaajana

Säveltäjänä

Libretistinä

Lavastajana

Tuottajana

Jotenkin muuten, miten?

En ole kiinnostunut

19. Onko kirkko mielestäsi ainoa oikea paikka oratorioiden esittämiseen? *

Kyllä, koska

Ei, koska

En osaa sanoa

Vastaajan ennakkokäsityksiä John the Baptist - oratoriosta

20. Mitä odotat tulevalta esitykseltä? *

Korkeatasoista musiikkia

Uudenlaista kirkkomusiikkia

Minulle outoa musiikkia

Taitavaa soittoa/laulua

Musiikillisia ideoita

Ammattillisia ideoita

Jonkun tietyn esiintyjän suoritusta

Mielenkiintoista tarinaa

- Ajankohtaista tarinaa
- Minulle outoa/vaikeasti ymmärrettävää tarinaa
- Hengellistä sisältöä
- Tunnekokemuksia
- Uusia ajatuksia
- Näyttämöllisyyttä
- Jotain muuta, mitä

21. Mitä kautta kuulit kyseisestä teoksesta? *

- Internetistä
- Lehdestä
- Radiosta
- Julisteesta
- Oppilaitokselta
- Työpaikalta
- Opettajalta
- Ystävältä
- Vasta tämän tutkimuksen kautta
- Jotain muuta kautta, mitä

22. Tunnetko Johannes Kastajan tarinaa entuudestaan? *

- Kyllä
- En

23. Koetko kirkon olevan oikea paikka rytmimusiikki -teokselle? *

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

24. Mikä sai sinut lähtemään mukaan tutkimukseen? *

- Oma mielenkiinto
- Ystävä
- Opettaja
- Mukanaolosta saatavat opintopisteet
- Ilmainen pääsylippu esitykseen
- Jokin muu, mikä

25. Vapaa sana, omia mietteitä

Lähetä

Kyselytutkimus kirkkomusiikista ja siihen liittyvistä käsityksistä (Kysely 2/2)

Taustatiedot**1. Ikä ***

- 15-19
 20-25
 26-30
 30->

2. Tämän hetkinen oppilaitos, mikä? *

- Yliopisto
 AMK
 Lukio / 2. asteen koulutus
 Peruskoulu
 en opiskele tällä hetkellä

3. Viimeisin suoritettu tutkinto (mikä/valmistumisvuosi)? *

- Yliopisto
 AMK
 Lukio / 2. asteen koulutus
 Peruskoulu
 Ei tutkintoa

4. Etukäteiskyselyyn vastaaminen *

- Olen vastannut etukäteiskyselyyn
 En ole vastannut etukäteiskyselyyn

5. Osallistuin oratorioseminaariin *

- Lahdessa
 Kuopiossa
 En ole osallistunut

6. Minkä John the Baptist -esityksen kävit katsomassa? (voit valita useammankin) *

- 11.11. Lahti
 18.11. Kuopio
 19.11. Kuopio

Suhde kirkkomusiikkiin**7. Mitä mielestäsi on kirkkomusiikki? ***

- Omin sanoin
 En osaa vastata

8. Pitäisikö kirkkomusiikkia esittää muuallakin kuin kirkossa? *

- Kyllä, missä?
- Ei
- En osaa sanoa

9. Kuinka todennäköisesti lähtisit katsomaan jotakin kirkkomusiikkiesitystä vastaisuudessakin? *

- Aion lähteä
- En osaa sanoa
- En lähtisi uudelleen

10. Olisin halukas esittämään kirkkomusiikkia (voit valita useamman vaihtoehdon)? *

- laulaen solistina
- kuorolaisena
- soittajana
- kapellimestarina
- jotenkin muuten, miten
- en ole halukas esittämään

11. Mikä olisi mielestäsi sopiva ajankohta kirkkomusiikkiesityksille? (valitse kaikki sopivat) *

- arki-illat
- arkipäivät
- perjantai-ilta
- lauantai-aamu
- lauantai-iltapäivä
- lauantai-ilta
- sunnuntai-aamu
- sunnuntai-iltapäivä
- sunnuntai-ilta

Kirkkomusiikin mainostaminen**12. Mielestäni mainostusta on (voit valita useamman vaihtoehdon) ***

- liikaa
- sopivasti
- liian vähän (mainostusta voisi lisätä)
- muutettava erilaiseksi, miten?
- en osaa sanoa

13. Miten ja missä kirkkomusiikkiesityksiä tulisi mielestäsi mainostaa? (valitse kaikki sopivat) *

- sosiaalisessa mediassa
- julisteilla
- radiossa
- tv:ssä
- lehdissä
- sähköpostitse
- jotenkin muuten, miten
- en osaa sanoa
- mielestäni kirkkomusiikki esityksiä ei tulisi mainostaa

Suhde oratorioon sävellysmuotona

14. Mikä on mielestäsi oratorio? *

- Omin sanoin
- En osaa sanoa

15. Pitäisikö oratorioita esittää myös muualla kuin kirkossa?

- kyllä, missä?
- ei
- en osaa sanoa

16. Kuinka todennäköisesti lähtisit katsomaan jotakin oratoriota tulevaisuudessa? *

- aion lähteä vastaisuudessakin
- en lähtisi uudelleen
- en osaa sanoa

17. Olisitko halukas osallistumaan oratorion tekemiseen? (valitse kaikki sopivat) *

- Laulajana (solistina)
- Soittajana
- Kuorolaisena
- Kapellimestarina
- Ohjaajana
- Säveltäjänä
- Libretistinä
- Lavastajana
- Tuottajana
- Jotenkin muuten, miten?
- En ole kiinnostunut

18. Oratorioista puhuttaessa mielestäni? (Valitse kaikki sopivat) *

- nimitys on vanhentunut
- nimitys on outo (vieras)
- niitä tulisi nimittää musikaaleiksi
- niitä tulisi nimittää kirkko-oopperoiksi
- niitä tulisi nimittää oopperoiksi
- oratorio-termi on mielestäni sopiva
- oratorioita tulisi nimittää (oma termi)
- en osaa vastata

John the Baptist -oratorio**19. Oliko esitysjankohta mielestäsi sopiva? ***

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

20. Oliko teosta mielestäsi markkinoitu tarpeeksi? *

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

21. Mielestäni kyseistä teosta tulisi markkinoida *

- Oratoriona
- Musikaalina
- Kirkko-oopperana
- Oopperana
- Musiikinäytelmänä
- Jollain muulla termillä, millä?

22. Vastasiko John the Baptist -teos käsitystäsi oratoriosta? *

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

23. Vastasiko John the Baptist -teos käsitystäsi kirkkomusiikista? *

- kyllä, koska
- ei, koska
- en osaa sanoa

24. Oliko kirkko mielestäsi sopiva esityspaikka tälle teokselle? *

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

25. Sopisiko teos esitettäväksi myös muualla kuin kirkossa? *

- Kyllä, missä?
- Ei
- En osaa sanoa

26. Oliko juoni mielestäsi selkeä? *

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

27. Tekikö englannin kieli juonesta hankalan seurata? *

- Kyllä, koska
- Ei, koska
- En osaa sanoa

28. Teoksen seuraaminen sen ollessa näyttämöllistä (näyteltyä) *

- teki tarinan seuraamisesta helpompaa
- häyttasi tarinan seuraamista
- en osaa vastata

29. Teoksen näyttämöllisyys (valitse kaikki sopivat) *

- tuki musiikkia
- häyttasi musiikin seuraamista
- on mielestäni kirkkoon sopimatonta
- on mielestäni kirkkoon sopivaa
- en osaa vastata

30. Teoksen musiikki *

- tuki tarinan seuraamista
- paikoin häittäsi tarinan seuraamista
- en osaa vastata

31. Kirkon akustiikka (valitse kaikki sopivat) *

- tuki musiikkia
- häittäsi musiikin kuuntelemista
- tuki tarinan seuraamista
- häittäsi tarinan seuraamista
- en osaa vastata

32. Tarina oli mielestäni (valitse kaikki sopivat) *

- ajankohtainen
- mielenkiintoinen
- koskettava
- mukaansatempaava
- tylsä/pitkäväteinen
- yllättävä
- minulle tuntematon
- minulle tuttu
- jotain muuta, mitä?

33. Mitkä väittämät pitävät kohdallasi paikkansa? (valitse kaikki sopivat) *

- kokoonpano oli mielestäni toimiva
- orkesterin olisi pitänyt olla pienempi
- orkesterin olisi pitänyt olla suurempi
- kuoron olisi pitänyt olla pienempi
- kuoron olisi pitänyt olla suurempi
- instrumentaaliosuuksia olisi pitänyt olla enemmän
- instrumentaaliosuuksia olisi pitänyt olla vähemmän
- Instrumentaaliosuuksia oli sopivasti
- kuoro-osuuksia olisi pitänyt olla enemmän
- kuoro-osuuksia olisi pitänyt olla vähemmän
- kuoro-osuuksia oli sopivasti
- soolo-kappaleita olisi pitänyt olla enemmän
- soolo-kappaleita olisi pitänyt olla vähemmän
- soolo-kappaleita oli sopivasti
- jotain muuta?

34. Vastasiko esitys odotuksiasi? *

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

35. Omia mietteitä esityksestä

Positiivista

Negatiivista

36. Muuttiko esitys käsitystäsi jollain tavalla (kerro lyhyesti)

oratoriosta

kirkkomusiikista

rytmimusiikista

37. Omia ajatuksia/vapaa sana (oratoriosta, kyselyyn osallistumisesta, kyselystä jne.)

Lähetä

Oratorioseminaari

3.11.2017 klo 13-16

Kuopion musiikkikeskus, kamarimusiikkisali

Tervetuloa

Rauno Tikkanen

Orkesteri- ja kamarimusiikin lehtori

Savonia-ammattikorkeakoulu

Seminaarin avaus

John The Baptist-projektinjohtaja Seppo Koistinen

Oratorion historia

Kirkkomusiikin professori Timo Kiiskinen

Sibelius-Akatemia

Kuka oli Johannes Kastaja?

Hiippakuntadekaani Sakari Häkkinen

Kuopion Hiippakunta

Tauko

John the Baptist-oratorion synty, sisältö ja laulut

Säveltäjä Heikki Sarmanto

John the Baptist-oratorion synnyttämä nuorisotutkimus

Ossi Putkonen, Sibelius-Akatemian Kuopion osasto

Pauliina Vuorinen, Savonia-ammattikorkeakoulu